

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato: 3. maj 2005
Kontor: 2.k.kt.
J.nr.: 2004-2200-21
Sagsbeh.: abt
Fil-navn: LKS/FT-beh./Spm13.L72.svar

Besvarelse af spørgsmål nr. 13 (L 72), som Folketingets Kommunaludvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 7. april 2005

Spørgsmål 13:

"Hvordan får borgerne som minimum den samme retssikkerhed som i dag, når flere bestemmelser i offentlighedslov og forvaltningslov fraviges?"

Svar:

Lovforslaget berører offentlighedslov og forvaltningslov på følgende områder:

- 1) Lovforslagets § 3, stk. 3, om fravigelse af samtykkekrav i ansøgningssager fraviger forvaltningslovens § 29
- 2) Videregivelsesreglerne i lovforslagets § 3, stk. 1, 2 og 6, træder i stedet for forvaltningslovens § 28 og persondatalovens § 5, stk. 1 – 3, §§ 6 – 8 og § 11, stk. 1.
- 3) Lovforslagets § 3, stk. 5, om aktindsigt i interne arbejdsdokumenter udvider anvendelsesområdet for offentlighedslovens § 7 og forvaltningslovens § 12.

Ad 1: Lovforslagets § 3, stk. 3 (samtykkekrav i ansøgningssager)

Med hensyn til rækkevidden og begrundelsen for bestemmelsen henvises der til besvarelsen af spørgsmål nr. 15.

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 15 mener jeg ikke, at lovforslagets § 3, stk. 3, om borgerservicecenteret udveksling af oplysninger med den relevante fagforvaltning giver anledning til nogle retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, eller at den i øvrigt strider mod de hensyn, som ligger bag bestemmelsen i forvaltningslovens § 29.

Ad 2: Lovforslagets § 3, stk. 1, 2 og 6 (videregivelsesregler)

Borgerservicecentrene forventes at benytte nogle nye og mere fleksible modeller for arbejdstilrettelæggelse end dem, som kendes i dag. Borgerservicecentrene vil således kunne udføre administrative borgerbetjeningsopgaver på vegne af en anden myndighed, ligesom borgerservicecenteret

og en anden myndighed vil kunne udføre hver sin del af samme administrative borgerbetjeningsopgave (integreret sagsbehandlingsforløb). Der henvises til de eksempler, som er nævnt i de almindelige bemærkninger, afsnit 4.6.1., nr. 1) – 3). Der henvises endvidere til eksempel 2 og 3, som er beskrevet i besvarelsen af spørgsmål nr. 7. Videregivelsesreglerne gælder kun, såfremt borgerservicecenteret og den anden myndighed indgår i en sådan model for arbejdstilrettelæggelse.

Lovforslagets § 3, stk. 1, 2 og 6, gælder dog ikke, hvis et borgerservicecenter ønsker at indhente følsomme oplysninger fra andre myndigheder til brug for behandlingen af en ansøgningssag. Hvis f.eks. et borgerservicecenter indhenter følsomme oplysninger fra politiets pasregister til brug for behandlingen af en pasansøgning, vil der skulle indhentes samtykke efter forvaltningslovens § 29. Dette gælder uanset, at borgerservicecenteret og politiet behandler hver sin del af den pågældende ansøgningssag i et integreret sagsbehandlingsforløb. Der henvises også til eksempel 3 i besvarelsen af spørgsmål nr. 7.

Lovforslagets § 3, stk. 1, 2 og 6, afviger ikke fra forvaltningslovens eller persondatalovens regler om videregivelse af oplysninger, for så vidt angår *ikke-følsomme oplysninger*.

Lovforslagets § 3, stk. 1, 2 og 6, afviger heller ikke fra persondatalovens regler for så vidt angår *følsomme* oplysninger, der udveksles uden for det sociale område, jf. nedenfor om persondatalovens § 8, stk. 3. Følsomme oplysninger vil normalt også efter de gældende regler i persondataloven kunne udveksles uden samtykke mellem et borgerservicecenter og en anden myndighed i de situationer, hvor borgerservicecenteret udfører administrative borgerbetjeningsopgaver på vegne af en anden myndighed, eller hvor borgerservicecenteret og en anden myndigheder udfører hver sin del af samme administrative borgerbetjeningsopgave, såfremt udvekslingen er nødvendig og saglig for opgavevaretagelsen eller sker med henblik på kontrol med borgerservicecenterets opgavevaretagelse.

Lovforslaget § 3, stk. 1, 2 og 6, fraviger den særlige bestemmelse i persondatalovens § 8, stk. 3 (videregivelse af elektronisk behandlede følsomme oplysninger fra forvaltningsmyndigheder, som udfører opgaver inden for det sociale område) samt forvaltningslovens § 28, stk. 1 og 2 (videregivelse af manuelt behandlede følsomme oplysninger).

Videregivelse af følsomme oplysninger efter persondatalovens § 8, stk. 3, og forvaltningslovens § 28, stk. 1 og 2, kan ske,

- 1) hvis borgeren giver skriftligt samtykke hertil,
- 2) hvis videregivelse sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår (værdispringsreglen), eller

- 3) hvis videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Herudover kan videregivelse ske, hvis det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives,

Forvaltningslovens § 28 om videregivelse og persondatalovens § 8, stk. 3, tager udgangspunkt i en mere traditionel arbejdstilrettelæggelse, hvor hver myndighed løser sine egne opgaver, og hvor udveksling af oplysninger derfor sker med henblik på løsningen af en anden opgave end den, som oplysningerne oprindeligt indgik i.

Ved de nye modeller for arbejdstilrettelæggelse samarbejder borgerservicecenteret og en anden myndighed netop om løsningen af samme administrative borgerbetjeningsopgave. Det gælder f.eks., hvis en borger indleverer en ansøgning, som indeholder følsomme oplysninger, til et borgerservicecenter med henblik på, at borgerservicecenteret bistår med udfyldelsen, og borgerservicecenteret herefter videresender den til rette myndighed.

Efter min opfattelse bør der derfor altid kunne ske udveksling af oplysninger mellem de involverede myndigheder i de situationer, hvor borgerservicecenteret udfører en administrativ borgerbetjeningsopgave på vegne af en anden myndighed, eller hvor borgerservicecenteret og en anden myndighed udfører hver sin del af en sådan opgave, hvis det er sagligt og nødvendigt for opgavevaretagelsen eller sker med henblik på kontrol med borgerservicecenterets opgavevaretagelse. Efter min opfattelse er det i disse særlige tilfælde hverken nødvendigt eller hensigtsmæssigt at indhente et skriftligt samtykke, ligesom der ikke synes at være noget behov for at foretage en konkret afvejning af modstående interesser.

Dette er baggrunden for bestemmelserne i lovforslagets § 3, stk. 1, 2 og 6.

Jeg er således af den opfattelse, at forslaget ikke giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder i relation til borgerne. Det bemærkes i øvrigt, at der i en lang række tilfælde vil være tale om videresendelse af ansøgningsskemaer og lign. materiale fra et borgerservicecenter i tilfælde, hvor borgeren selv henvender sig til et borgerservicecenter med henblik på, at borgerservicecenteret hjælper borgeren videre med en sag, som skal behandles af en anden myndighed. Der henvises til eksempel 2 i besvarelsen af spørgsmål nr. 7. Det vil efter min vurdering i almindelighed forekomme uforståeligt for borgeren, hvis borgerservicecenteret i den forbindelse anmoder om et skriftligt samtykke for, at sagen eller materialet kan blive sendt videre til rette myndighed.

Jeg er endvidere af den opfattelse, at konsekvenserne af disse af lovforslagets bestemmelser kun vil have relativ begrænset betydning for borgerne, fordi der efter min vurdering kun i yderst begrænset omfang vil være situa-

tioner, hvor videregivelse af følsomme oplysninger uden samtykke ikke ville kunne ske inden for rammerne af forvaltningslovens § 28 og persondatalovens § 8, stk. 3. Der henvises til bemærkningerne til lovforslaget, afsnit 4.6.3.1.

Endelig kan udveksling af oplysninger kun ske, hvis udvekslingen af oplysninger er saglig og nødvendig.

Ad 3: Lovforslagets § 3, stk. 5 (aktindsigt – interne arbejdsdokumenter bevarer deres interne karakter)

Bestemmelsen gælder alene, hvis der sker udveksling af et internt arbejdsdokument mellem et borgerservicecenter og en anden myndighed, hvor borgerservicecenteret udfører en administrativ borgerbetjeningsopgave på vegne af den anden myndighed, eller hvor borgerservicecenteret og den anden myndighed udfører hver sin del af en sådan opgave, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, 2 eller 6.

Med hensyn til begrundelsen for bestemmelsen henvises der til besvarelsen af spørgsmål nr. 12.

Jeg er af den opfattelse, at lovforslagets § 3, stk. 5, om aktindsigt i interne arbejdsdokumenter ikke indebærer, at borgerens retssikkerhed forringes. Bestemmelsen indebærer, at borgeren ikke vil kunne blive bekendt med interne overvejelser (overvejelser som måske – måske ikke – fører til noget), som borgeren heller ikke i dag ville kunne blive bekendt med, idet opgaverne i dag varetages af en enkelt myndighed, og der derfor ikke er behov for udveksling af interne arbejdsdokumenter. Borgeren har fortsat samme adgang til aktindsigt som i dag i dokumenter med oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, der er af betydning for sagens afgørelse (§ 6-notater), ligesom borgerne har samme ret til indsigt som i dag i oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagens afgørelse / sagsforholdet, uanset oplysningerne indgår i et internt arbejdsdokument (ekstraheringspligt). Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 12.

Samlet set er jeg af den opfattelse, at lovforslagets regler om fravigelse af samtykkekrav i ansøgningssager, om videregivelse af oplysninger og om aktindsigt (interne arbejdsdokumenters bevarelse af deres interne karakter) ikke indebærer retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, idet de alene finder anvendelse i de særlige situationer, som er beskrevet ovenfor.